

KİTAPLARI YAKMAK

Bilgi Tarihi Saldırı Altında

Richard Ovenden

Çeviri: Füsun Doruker

RICHARD OVENDEN

2014'ten bu yana Bodleian baş kütüphanecisidir. Bundan önce Durham Üniversitesi Kütüphanesi, Lordlar Kamarası Kütüphanesi, İskoçya Ulusal Kütüphanesi ve Edinburgh Üniversitesi Kütüphanesinde çeşitli görevlerde bulunmuştur. Eğitimi Durham Üniversitesi ve Londra University College'da tamamlamıştır. Balliol College, Oxford'da bilim kurulu üyesidir. 2019 yılında Kraliçenin Doğum Günü Onur Listesi'nde yer almış ve Britanya İmparatorluk Nişanı'na layık görülmüştür. *John Thomson (1837-1921): Photographer* ve *A Radical's Books* (Michael Hunter, Giles Mandelbrote ve Nigel Smith ile birlikte) kitabının yazarıdır.

FÜSUN DORUKER

Arnavutköy Amerikan Kız Kolejinden mezun oldu. 1972 yılında yayımlanan *Kalp Daima Hatırlar* adlı ilk çevirisinden bu yana çeşitli yayınevlerine kurgu dışı ve kurgu alanlarında çeviriler yaptı. Andrew Mango'dan *Atatürk, Türkiye ve Türkler*, John Le Carre, John Grisham, Robert Greene, Andrew Bailey, Daniel Dennett'e kadar çok çeşitli yazarlardan 200'e yakın kitap çevirisi yaptı ve bu alandaki çalışmalarını hâlen sürdürmektedir.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	13
Bölüm 1	
Höyüklerin Altındaki Çatlak Toprak	31
Bölüm 2	
Bir Papirüs Yangını	45
Bölüm 3	
Kitaplar Sudan Ucuz Olduğunda	67
Bölüm 4	
Öğrenmeyi Kurtaracak Nuh'un Gemisi	89
Bölüm 5	
Fatihin Ganimetleri	105
Bölüm 6	
Kafka'ya Nasıl Karşı Çıkabiliriz?	121
Bölüm 7	
İki Kez Yakılan Kütüphane	137
Bölüm 8	
Kâğıt Taburu	151
Bölüm 9	
Okunmadan Yakılacak	177
Bölüm 10	
Saraybosna Mon Amour	193

Bölüm 11

İmparatorluğun Alevleri.....211

Bölüm 12

Arşiv Takıntısı.....227

Bölüm 13

Dijital Tufan.....245

Bölüm 14

Cennet Kayıp mı?.....269

SON

Niçin Her Zaman Kütüphanelere ve Arşivlere
Gerek Duyacağız.....279

TEŞEKKÜRLER 291

RESİM TELİF HAKLARI 297

KAYNAKÇA..... 299

“Tam zamanında gelen güvenilir bir kaynak... Yalnızca yüksek politikaya değil, aynı zamanda bilgi teknolojisine ve ölüm-kalım dramasına da dokunuyor. Richard Ovenden'dan başka bu konuda yazacak nitelikte birini düşünemiyorum. Bu kitaptan büyük keyif aldım.”

Philips Pullman

“Bilginin değeri ve kitapların imha edilmesinden kaynaklanan tehlikeler hakkında yalın ve önemli bir uyarı. Günümüz ve çağımız için yaşamsal önemi olan bir kitap.”

Peter Frankopan

“Tutkulu ve aydınlatıcı... Bu harika kitap günümüzün yalan haberler ve alternatif gerçekler dünyasında kütüphanelerin gerçekçi koruyucuları olarak cüretkâr duruşunu gösteriyor.”

Gerard DeGroot, *The Times*

“Bu önemli, kolay anlaşılır kitap en değerli kamu mallarımızdan biri olan kütüphaneleri ve arşivleri tanımaya ve savunmaya bizleri çağırıyor.”

Marina Warner

“Destansı bir kitap, pratik zekâ ve derin bir cesaret öyküsü... Son derece sürükleyici ve zamanlaması da çok iyi... Kütüphanelerin ve kütüphanecilerin insanoğlunun anılarını muhafaza ettiklerini ve onlar olmayınca kim olduğumuzu bilmediğimizi bize anımsatıyor.”

Jonathan Freedland, *Guardian*

“*Büyüleyici*, düşündürücü ve güncel. Hiç kimse bu kütüphane tarihi hakkında susmamalı.”

Ian Hislop

“Muhteşem bir kitap – güncel, önemli ve inanılmaz öykülerle dolu, insanlığımız ve arşivleri için bir bildiri.”

Phillipe Sands

“Büyüleyici ve ödüllendirici... Ovenden’ın bu kitaptaki en büyük başarısı muhafaza edilen bilginin dayanıklı gücünü ve önemini göstermesidir... Profesyonel uzmanlığı ve bireysel tutkusu her sayfada açıkça görülüyor.”

Timothy W. Ryback, *Literary Review*

“Geniş kapsamlı ve bilgilendirici... Bizi biz yapanların korunması savaşında doğamızın iyi melekelere sesleniyor.”

Erica Wagner, *New Statesman*

“Richard Ovenden, Kral VIII. Henry’nin gözünün önünden eski keşiflerce kurtarılan kitaplara ‘tehlikeli yadigârlar’ adını veriyor. Bu büyüleyici kitap onları bulmaya yardımcı olacaktır.”

Alan Bennett

“Bu konu kitapların yakılması değil kurtarılması hakkında. Dünyanın en görkemli kütüphanelerinden birinin koruyucusu ve milyonlarca kitabın bekçisi, herkesi silah başına çağırıyor.”

Christopher de Hamel,

Meetings with Remarkable Manuscripts yazarı

“Ölümünüzden sonra aşk mektuplarınızı okumasını isteyeceğiniz biri varsa o da Ovenden’dır; dikkatli, özenli ve bilgili olmanın yanı sıra neyin üzerinde durmayacağını, neyi dâhil edeceğini iyi biliyor ve bu niteliğin her sayfada göze çarpması kitabını inanılmaz ve şaşırtıcı biçimde sürükleyici kılıyor.”

Rachel Cooke, *Observer*

“Ovenden’in tarihinde kitapların yakılması sözcüklere saldırıdan fazlasıdır... Bu kitap bizi sansürcülüğe, dikkatsizlik nedeniyle kayıplara karşı ve geldiğimiz yerin anılarıyla burada bulunma hakkımızı korumak için harekete geçirmelidir.”

Michael Skapinker, *Financial Times*

“Sürükleyici ve kolayca okunabilir... Temel bir kitap.”

Ernest Hilbert, *Wall Street Journal*

“Bilimsel, ürkütücü ve çoğu zaman neşeli bir yolculuk... Büyüleyici, eğlendirici, şaşırtıcı, inanılmaz derecede iyi araştırılmış ve harika yazılmış bir kitap. Bugün her zamankinden daha önemli bir kitap.”

Catriona Crowe, *Irish Times*

“Kütüphanecilerin çok sayıda güzel öyküsü olmasını beklersiniz ama belki de tutkuyla yanmalarını beklemezsiniz. Bu bilimsel, önemli kitap ikisiyle de dopdolu.”

James McConnachie, *Sunday Times (Culture)*

“Coşkulu bir kitap.”

Roger Lewis, *Mail on Sunday*

“Bilginin erozyonu ve kütüphanelerin önemi üzerine etkileyici bir bakış açısı.”

Independent, Sonbaharın en iyi 75 kitabı

“Ovenden kolaylıkla yüzyıllar içinde ve dünyanın her tarafında dolaşiyor... Onu ve meslektaşları olan diğer kütüphanecileri ana caddelerin isimsiz kahramanları, savaşçıları ve özgürlük savaşçıları olarak görmemek oldukça zor.”

Frances Wilson, *Standpoint*

“Kitapları yaktıkları zaman önünde sonunda insanları da yakarlar.”

Heinrich Heine, 1823

“Geçmişî anımsamayanlar, tekrarlamaya mahkûmdur.”

George Santayana, 1905